

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; közösi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; helyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, helyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitási soroként 30 kr.
többeszi hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap esellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentellen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 12-én tartotta rendes havi ülését hadadi báró Wesselényi Miklós főispán elnökölte alatt.

Jelen voltak: dr. Kaizler György alispán, Török István főjegyző, Gazda Ferencz kir. főügyész helyettes, Kovács István t. főügyész, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, dr. Berger János t. főorvos, Dombi Károly ár. elnök, Marosi Imre kir. s. mérnök, Schiller Károly kir. pü. titkár, br. Bornemisza Elemér közigazd. előadó, Bíró Ferencz, br. Györfy Pál, Kiss Lajos, Sántha Dezső, Somogyi Kálmán közig. biz. tagok.

Igazoltan távol volt: Lőrinczy György, dr. Pap György, br. Wesselényi Béla; igazolatlanul: Dull János és Fodor Elek. Járó főispán az ülést d. e. 10 órakor megnyitván, a havi jelentések adattak elő.

Az alispán jelentése szerint közbiztonsági viszonyaink május hónapban is teljesen jók voltak, jelentékenyebb tüzesetek, vagy a szokottnál nagyobb számú bűncselekmények és kihágási esetek nem voltak. A beérkezett kihágási följelentések kellő pontossággal láttattak el. — Állategészségügyi viszonyaink májusban sem voltak kedvezők; sertésvész miatt Bábca, Sz. N.-Goroszló, Sülelmed, Ér-Körös, Pele, Egrespatak, Tasnád-Szántó, Nagyfalú, T.-Szarvad községek és Zilah város sertésállománya maradt a m. hó végén zár alatt. — A közigazgatás akadálytalan menetét gátló körülmények föl nem merültek. A vármegyei rovatok még most is igen gyengén folytak be; a f. évi május havi utadobefizetés a m. évinél 1016 frt 13 krral kedvezőtlenebb.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy iskolalátogatásokat a m. hó 2—6, 9—13, 15—20, 30, és 31. napjain végzett; meglátogatván a n.-dobai, kis-dobai, vérvölgyi ref., sülelmedi áll. el. és gkath., tóhádi és szélszegi gkath., völcsöki, böösházi, zsibai, nyírsídi áll. elemi, a récsei rkath., gkath. és reform., a varsolczi, áll. elemi, varsolczi, füzesi, f.-széki, peccselyi gkath.,

peccselyi közs., m.-valkói áll. elemi, m.-valkói, gyümölcsényi, jáazi, bogdán-házi, csizéri, bagolyfalusi, oláhkeczeli, m.-keczeli gkath., m.-keczeli reform., kr.-horváti, krasznai áll. elemi, rkath. és gkath., rátoni közs., váraljai, oláh-valkai, f.-paptelki, ujjvási, harakláni gkath., paniti reform., t.-szarvadi áll. elemi gazd. ismétlő és gkath., kémeri áll. elemi és gazd. ismétlő iskolákat, valamint a benedekfalvi egyleti óvóiskolát. — A vallás és közokt. minster a tanítói fizetésnek 300 frtra való kiegészítésére a gurzófalvi gkath. iskola részére 260 frt államségélyt engedélyezett, a tóhádi gk. tanító részére 150 frt, a monói részére 130 frt, az égerháti részére 126 frt államségélyt utalványozott.

A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint az 516.390 frt 77 kr. áll. egy. adótarozásból a mult hó végéig 92567 frt 90.5 kr. fizettetett be s 423.822 forint 86.5 kr. maradt hátralékban. A folyó évi befizetés a m. évihez viszonyítva 7651 frt 13 krral kedvezőbb. — A 21712 frt 48.5 kr. hadmentességi díjból 371 frt 58 kr. fizettetett be s 21340 frt 90.5 kr. maradt hátralékban. A f. évi befizetés a m. évinél 32 frt 94 krral kedvezőbb. Fogyasztási adóban 27801 frt 36 kr., illetékben 7126 frt 37 kr. folyt be. Ideiglenes házadómentesség 9 házra 14 lakrészszer engedélyeztetett.

A kir. államépítészeti hivatal jelentette, hogy úgy az állami, mint a th. közutak megfelelő jó karban vannak; figyelemre méltó közlekedési akadály elő nem fordult. Az utfenntartási munkálatok az utkaparókon kívül az áll. közuton napszámossal, a th. közutakon a természetbeli utadó napszámok leszolgáltatásával teljesítették. A f. évi kavicszállítás megkezdett. Említésre méltó építkezés az állami közuton vette kezdetét, Ér-Kávás község mellett, a 155. sz. hid újból való építésével.

A kir. főügyész helyettes jelentése szerint a zilahi kir. törvényszéki fogházból a m. hó folyamán 31 férfi és 8 nő szabadult ki, a m. hó végén 38 férfi és 2 nő maradt letartóztatva. Kiszolgáltatottak a raboknak 1510.5 egészséges étadagot,

mikért az élelmezőnek 205 frt 52.8 kr. fiztetett ki. Teljesítették a rabok 450 díjazatlan, 357 díjazott napszámot, melyért az állam részére 123 frt 92 kr., a rabok részére 17 frt 85 kr. folyt be.

A várm. t. főorvos jelentette, hogy a május havi közegészségi állapot általában elég kedvező, az előbbi hónapinál valamivel jobb volt. Gyógykezelték 1094 beteget, ezek közül 7 éven alól 427-et. Ingyen gyógyszert 8 beteg kapott. Leggyakrabban észlelt betegségek voltak: légzőszervi bántalmak, gyomor- és bélhurut, váltóláz, csuzok és a következő fertőző betegségek: ronsoló toroklob 9 községben 22 esetben; meggyógyult 14, meghalt 8 beteg; vörheny 1 községben 4 esetben, meggyógyult 2, meghalt 2 beteg. Hasi hagymáz 2 községben 2 esetben, meggyógyult 1, meghalt 1 beteg. Kanyaró 3 községben 25 esetben, meggyógyult 17, meghalt 1, ápolás alatt maradt 7 beteg. Hökhurut 3 községben 14 esetben, meggyógyult 6, meghalt 5, ápolás alatt maradt 3 beteg. Hölyagos és bárányhimlő 2 községben 5 esetben, meggyógyult 4, ápolás alatt maradt 1 beteg. Járványos jelleggel a kanyaró lépett fel Ér-Hatvanban s a hökhurut Göröcsönben. A betegek elkülönítése s a fertőzőt házak fertőtlenítése a lehetőséghez képest fogantatosított. Himlővel eddigél 4274 gyerek oltatott be jó sikerrel. Hullaszemle 8 esetben tartatott; láttelel könnyű sérüléssel 35, súlyos sérüléssel 7 esetben adták ki. A köztisztaság általában tűrhető. Az iskolák, mint az már többször jelezte, közegészségi tekintetben a kívánalmaknak több helyt nem felelnek meg.

A várm. közkórház májusi betegforgalma: ápril végén maradt 107, májusban fölvetetett 93, ápoltatott 200, májusban kibocsáttatott 85, május végén maradt 115 beteg. Kibocsáttatott gyógyultan 65, javultan 10, gyógyulatlan 5, meghalt 5 beteg. Ápolási napok száma 3278, napi beteg átlag 106.

A várm. központi árvaszék májusi tevékenysége. I. A feldolgozást illetőleg: ápril végével maradt 1054, májusban érkezett 1782, összesen 2836 darab; ebből

májusban elintéztést nyert 2043, hátralékban maradt 793 darab. II. Az iroda tevékenysége: ápril végén hátralékban maradt 142, május hóban érkezett 2043, összesen 2185 darab; ebből májusban leiratott és kiadványoztatott 1939, május végén hátralékban maradt 246 darab.

A közig. bizottság mindezen jelentéseket tudomásul vévén, nagyobbára magánosokat érdeklő állami adó, utadó-ügyekben beadott felelbevezésekre, dologi végrehajtásokra vonatkozólag hozott határozatokat, illetve végzéseket, aminek megtörténtével elnöklő báró főispán az ülést déli 11 és fél órakor bezárta.

„Szilágy.”

Polgármesteri jelentés.

(Folytatás.)

XII. Szegényügy.

Mint a mult években, úgy ezuttal is sajnálattal vagyok kénytelen bejelenteni, hogy a szegények száma városunkban szaporodik, mivel a kisipar, kereskedelem és földmivelés a polgárok nagy részének, miután kellő befektetési tőkével nem rendelkeznek, vagyongyűjtésre kellő alapot nem biztosít, a napszámosságok a kereslete elég kielégítő, de ezeknél a takarékosági hajlam hiányzik, általában a polgárság korlátolt anyagi viszonyai minden irányban tapasztalhatók.

A kereset- és munkaképtelen szegények a városi szegény-alapból segélyeztetnek, a betegek a városi kórházban gyógykezeltetnek, másfelől a nemesszivű nőegyletek, társulatok és a nagyközönség jótékonyására vannak utalva.

A megejtett rendőri nyomozás szerint teljesen vagyontalan és segélyre szorult szegények száma 129, ide nem számítva a téglavető cigányok családja nagy részét.

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

Verseik.

Szeretem a dalt...

Szeretem a dalt, oh, hiszen az
Nem olyan, mint az emberek, —
Szívünket soha meg nem csalja,
S megvesztegetni nem lehet!

Ifju leánynak.

Mint a tavasz, te is olyan vagy,
S mosolygó tavasz életed;
Örömeidnek szép virágít
Szívedbe most ültetgeted.

Oh, ha jön majdan tavaszodra
Egy más idő: a nyár heve, —
Örömeidnek szép virágít
Ne ölje, ne perzselje le!

Fuit.

A kéklő égbolt sok csillagával
Arra a perczre százszor reávall.

Ezüst fényével a hold sugára
Reá hullott a szüztiszta tájra.

Kezed szeliden kezembe tartám,
Ah, úgy éreztem, a menny hajolt rám!

Szívem elfogta csodás ígét,
Hogy elrebegeted nagy esküvéssed.

... Borulj le égbolt, ontsd rám az árnyat,
A csalódásban lelkem kifáradt!

Mosolygó arcod gyászfátyol fődje, —
A hűség-eskü oda örökre!

Farkas Sándor.

A hideglelés.

Még ma is él, ha meg nem halt híres K. városában tekintetes Viskiházy Mátyás János Ferencz ur, aki praedikátumainak illetlen hátul viselésén kívül számos egyesületnek, hivatalnak, társaságnak és szövetségnek viselte pártolóját, alapító s a jó ég tudja miféle bizottsági tagságait tisztességgel, közmegelegedéssre; ezeken kívül pedig az ősi város árva-ügye is ő reá lévén bizva, föltehető, hogy Viskiházy Mátyás János Ferencz ur nem volt ama bizonyos legyek ütögetője saját becses lábszáran, hanem igen is derék, szorgalmas, tekintélyes uri ember, akinek pár száz holdnyi földi javaihoz csak egy kis elülről való praedikátum lett volna szükséges, hogy hivatalosan nemes is legyen.

Már nem tudom egész bizonyosan, hogy az árvaügyeknél is mint elnök, avagy ülnök szerepelt-e, annyi azonban áll, hogy a városházánál árvaügyekben dolgozott, s ismerősei nem is egyszer

évdöttek vele, hogy az árvák ügyein kívül az özvegyek javainak előmozdításán is erősen fáradozott.

Ilyféle állítást azonban Matyi bácsi rosszakaratu ráfogásnak deklarált s érelyesen kikérte magának a fogalmak illetlen összezavarását. Ő mindenekelőtt gyöngéd szívű emberbarát, aki ép ez okból határozta el magát élete végéig özvegyen maradni, nehogy egykoron népes családja elvonja őt legszentebb kötelességeinek teljesítésétől.

És voltaképen mi különös lett volna abban, ha Matyi bácsinak voltak valaha ösmeretségei némely özvegyekkel, azért ő csak úgy szerette a neveletlen árvákat, mint ahogyan rajtok kívül csak még — az asztaltársaságokat. Ez oldalról tehát teljesen meg lehettek nyugodva a kedélyek, ellenben nagy megdöbbenést keltett, hogy Matyi bácsi lemond valamennyi tiszteletbeli tagságairól és elnökségeiről. Hasztalan volt minden rábeszélés és deputáció, az öreg nem lehetett kapacziálni, úgy hogy a „Mindent a szegényekért” című asztaltársaság csakhamar be is adta a kulcsot.

És e nevezetes ténynek egy árván maradt kis leány-rokona volt az oka. A szegénykének anyja hosszas betegeskedés után most halt meg, nem hagyva egyebet hátra, mint egy levelet, melyben kéri gyermekszertetőtől híres rokonát, venné pártfogásba az ő kis árváját.

Az öreg ur azonnal utra kelt s pár nap mulva már magával hozta a kis Etelkát, azzal az elhatározással, hogy leendő életét minél kellemesebbé fogja tenni.

Nem is volt a leánykának olyan kívánsága, amit az öreg nem teljesített volna.

Igy mult az idő, de az öreg ur élete sorjában mi sem változott, csupán a kis árva nőtt, szépült évről-évre; már-már fiatal emberek is kezdték kerülgetni a házat, de bizony ezeket az ábrándos kis hídeg természetű leány semmibe se vette s regényes gondolatokkal zsufolt fejecskeje inkább holmi földöntuli lovakkal bibelődött.

Matyi bácsi azonban sokkal jobban szeretete volna, ha az ő Etelkája faképnél hagyja lovagjait és a szomszéd Kerekes Bertalan udvarlását fogadja el, aki gazdag és világlátott iparos volt. De hát hiába, most már késő volt kiverni a leány fejéből a regényes gondolatokat, melyek mintegy természetes folyamánai voltak annak a helytelen nevelési rendszernek és annak a ferde viszonyoknak, mely a Matyi bácsi életmódja s a leány gondolatvilága között létezett.

Mint telivér agglegény azt hitte, hogy tökéletesen eleget tett emberbaráti buzgalmának akkor, midőn a gyermeket örökre fogadta, annak nevelését rábízta a tanítókra, ő maga pedig szorgalmasan eljárta a „Fehér denevérből”, hol a hajnali órákig mulatott barátjaival. Ilyenkor aztán gyakran megesett, hogy virágos kedélyhangulatban térvén haza, Etelkát még ott találta a zongora, vagy könyvei mellett. Szólni azonban sohasem mert a leánynak, legfeljebb a gazdasszonyának tett szemrehányásokat, miért hagyja oly sokáig fenn Etelkát. Több se kellett! A

A városi orvos által beadott jelentés szerint, Sz.-Somlyó város közegészségi viszonyai az 1898. évben tekintettel az igen kedvező, habár kissé nagyon is száraz időjárásra, csatlakoznak az általános kedvező viszonyokhoz, vagyis e tekintetben a lefolyt év, elég jónak nevezhető; — dacára annak, a halálozások száma valamivel túlhaladta a megelőző évi számot, a mi annak tudható be, hogy az 1897-iki közegészségi tekintetben nyomorúságosnak nevezhető váltólázás évtől, igen sok beteg inkább elgyengült maradt, kiket a rossz táplálkozás és nyomor csakhamar az elpusztulásba sodort.

Feltűnő nagy számban ez évben egy kóralak sem lépett fel, tagadhatatlan azonban, hogy a légző szervi bajok és ezek között a tüdőgümőkör szedik a legtöbb áldozatot, mely ellen fájdalom, az orvosi tudomány még mindig a régi tehetetlenségben sanyalódik, ellenben a szegénység terjedése tág határokat nyit. Meghalt az 1898. évben 161 egyén, míg az 1897. évben 138 volt a halálozások száma.

Ez évben ezenkívül 11 halva született eseténél, valamint az említett halálozásoknál kivétel nélkül a halottkémlés pontosan eszközöltetett.

A közegészségi személyzet és gyógytárak körül ez évben változás nem állt be.

A himlő- és ujjraoltás ez évben is állatnyirkkal végeztetett a legjobb sikerrel, a mennyiben a kifogástalan fogamzás mellett, mellék tünetek, lobbózódások, fertőzések nem fordultak elő.

Orvosrendőri eset egy akasztás általi öngyilkosság és két külerőszak okozta halálozás alkalmával merült fel, melyeknél a halálokok kiderítése mellett, külső beavatkozás kizárásával, a rendőri bonczolat foganatosítandó nem volt, épp úgy nem fordult elő törvényszéki bonczolat sem.

Orvosrendőri hullasemle hirtelen halálesetnél a valódi halálók kiderítése céljából öt esetben fordult elő.

A városi magánkórházban az 1897. évről visszamaradt 2 beteg, felvétellett az 1898. évben 22, a beteg létszáma volt tehát 24, ezek közül gyógyultan elbocsátott 19, meghalt 4, maradt az 1898-ik év végén ápolás alatt 1 beteg.

Ezen pontnál felemlítendőnek tartom, hogy ezen kórház jellege még ma sem nyert felsőbb megerősítést, minélfogva idegen helyről jött betegek, életveszélyes eseteket kivéve felvehetők nem voltak, mivel a felmerülő ápolási költségek megtérítésére a nyilvánosság hiányában jogi alap nincs.

A város által gondozott és a városi pénztár terhére dajkált két árva gyermek gondozása kifogástalan, valamint ezeknek egészségi állapota is jó.

Veszett gyanus ebmarta eset az év folyamán nem fordult elő.

Ragályos kórok közül a hökhurut az

vén gazdasszonyoknak csak úgy pörgött a nyelve: hogyan is kívánhatja a tekintetes ur, hogy ő parancsoljon a kisasszonynak, meg aztán mit is csináljon a szegényke, csak nem társaloghat vele, a tudatlan öreg asszonynyal, aki a libákon és káposztá savanyításán kívül egyébről sem tud beszélni. Bizony ilyen körülmények között úgy segít magán a jó lélek, hogy neki ül a zongorának, vagy a könyveknek, s addig játszik, vagy olvas, míg végre kimerülten egy üllőhelyben elalszik.

Matyi bácsi tágra nyílt szemekkel hallgatta gazdasszonyát, s elhatározta, hogy nem megy többé a „Fehér denevérbe“, hanem igenis itthon fog ülni az ő Etelkájával. Egyáltalán másképp fogja ő berendezni életét, sőt a hivataláról is leköszön, hogy a nappalt is mellette tölthesse. Estére kelve azonban Matyi bácsi mást gondolt s megint csak elment a korcsmába, hol illő komolysággal fejtette, hogy bár családi körülményei akként alakultak, hogy neki otthón kellene ülnie, mégis, engedve a mindenfelől nyilvánuló óhajtnak, egy darabig még megmarad a köz- és asztali ügyek vezetésénél.

Matyi bácsi ezen, isten tudja már hanyadszori kijelentését a társaság lelkes örömmel fogadta; egyebekben maradt minden a régiben.

Történt azonban, hogy Etelka egyszerre csak nagyon megbetegedett, úgy hogy a teljesen kétségbeesett Matyi bácsi komolyan aggódni kezdett, hogy ennek még halál is lehet a vége. Jaj, miért is nem vigyázott jobban a leányra, aki bizonyosan nagyon meghűtötte magát.

Lelkendezve hivatta egyik orvost a másik után, kétségbeesve kérdészködően, nem hal-e meg a leány.

év elején fellépett, de csak szörványos esetek fordultak elő, ez okból orvosrendőri intézkedések, csakis a megbetegedettek és környezetüknek elkülönítésénél foglalkoztak, erőleyebb intézkedések megtétele, esetleg az iskolák bezáratása szükségesnek nem mutatkozott.

Az összes iskolák és ovoida gyakran lettek közegészségi tekintetben megvizsgálva, azokban kellő rend és tisztaság uralkodik; ugyszintén a foganatosított orvosrendőri szemvizsgálaton sem trachomás, sem trachomagyanus eset nem észleltetett, valamint nem fordult elő másnemű ragály útján elhurczolható szembetegség sem.

Az orvosrendőri vizsgálatok kiterjesztettek a vágóhid, mészárszékek, élelmiszerek, korcsmaszerűleg és nagyban árusított szeszes italok, gyárak, közterek, ivó kutak, lakházak, ujonnan épített házak és mellék helyiségek, vendéglők és műhelyek közegészségi viszonyaira és a felmerült rendellenes állapotok megváltoztatására, avagy megszüntetésére kellő intézkedések tétettek; a vágóhid sem helyénél fogva, sem szűk volta, az igényeknek meg nem felelvén, az közegészségi tekintetben is kifogás alá esik.

Végül megemlítem, hogy a kéjnök vizsgálatára a törvényszabta módon eszközöltetett és valamennyi bujakorban megbetegedett kéjnök, kivétel nélkül kórházi ápolásra utaltatott.

XIV. Az állatállomány és egészségügy.

A lefolyt évben a város állatállománya a következő volt: ló 97 db., fehér bika 5, bivaly bika 2, ökör 96, tehén 260, bivaly tehén 60, 2 éves üsző 53, bivaly borju 14, sertés 860, juh és bárány 160, számár 23, kanca csikó egy éves 9, összesen 1639 darab.

Az állatok egészségi viszonyai elég kedvezők voltak, sőt a lefolyt évben a sertéseknél az ugynevezett choleralis járvány sem mutatkozott városunkban, holott a közeli községekben járványszerűleg lépett fel e kór, és az egyes birtokosoknak nagy kárt okozott.

Az 1888. VII. t.-cz. és annak utasításában előirt intézkedések pontosan teljesítettek. Az állatvásár-tér ujabban és a miniszteri rendeletnek megfelelőleg berendeztetett.

A marhaállomány és az apaállatok megvizsgálata a mezőgazdasági bizottság által, v. állatorvos közbenjöttével pontosan foganatosított.

A város a mező-záhi állami telepéből 2 igen szép bikát szerzett be, melyek a tapasztalat szerint igen alkalmasoknak bizonyultak.

A városi közbághidon a múlt évben levágotott: tehén 159, borju 805, bárány 462, juh 375, kecske 53, sertés 442, összesen 2296 db.

Ezek után vágóhid bérbe belyolt 517 frt 85 kr., kövezetit illeték pénz 762 frt 75 kr., összesen 1280 frt 60 kr.

(Folyt. köv.)

— Persze, hogy nem — mondták az orvosok — hiszen az egész baj nem egyből, mint makacs meghülés, amely azonban nem veszedelmes s pár nap múlva tökéletesen el fog mulni.

De Matyi bácsi legkevésbé sem nyugodott meg, s most már éjt-napot egygyé tett, hogy a kedves beteg ágya körül lehessen. E válságos napok alatt tanulta megösmerni, hogy miye ő neki ez a leány, aki nélkül most már egész élete csupa haszontalanság volna, s nem győzött elég szemrehányást tenni magának, amiért volt szive a kedves gyermeket annyira magára hagyni. De vádolta legfőképpen valamennyi assztaltársaságot és megfogadta, — de most már igazán — hogy soha feléjük se megy. Hogy pedig ezen fogadalmának nagyobb foganatja legyen, nyomban megszerkesztette a mindenféle elnökségekről, örökös tiszteletbeli és bizottsági tagságokról való szent és visszavonhatlan lemondását s nagy mérgesen alá kanyarintván nevét, kívánta, hogy az irat azonnal rendeltetési helyére jusson.

Időközben Etelka felépült, s eddigi szokásától eltérőleg kérte az öreg gazdasszonyt, engedné meg neki, hogy egyben-másban segítségére legyen, mert ezután ám ő akar gazdasszonykodni, mely kijelentésen Borcsa néni annyira elcsudálkozott, hogy szinte beleszédült s első ijedségében csak a levesmérő-kanalat tudta a leány kezébe nyomni, s aztán hanyatt-homlok futott gazdájáért, hogy ez is saját szemével és füleivel győződjék meg a csudáról.

Etelka pedig ép oly szakértelemmel kezelte a kanalat, mint akár a zongorát, s e perczen jó ösztönte megsugta neki, hogy azzal okoz bátyjának legnagyobb

Gazdasági közlemények.

A gyom irtása.

A kár, melyet a gyomok miveleti növényeinkben okoznak, eléggé ismeretes. A gyomok a szántóföld talajából tápanyagokat vonnak el, mert miveleti növényünket rendszerint megelőzik. A talaj nedvességi viszonyaira szintén káros befolyás, mert tulszárnyalva miveleti növényeinket, azoktól elvonja a levegőt és a napfényt, tehát azt a fontos két tényezőt, a mely a növényzet buja fejlődéséhez okvetlenül megkívántatik. Azonkívül pontos tudományos kísérleteknél kiderült, hogy a nagyon elgyomosodott talaj mindig nehány fokkal hidegebb, mint a gyommentes, a mi megint a talajban végbemenő kémiai folyamatoknál bir jelentőséggel. A gyom igen sok esetben annyira csökkenti a termést, hogy a gazdálkodás csak akkor fizeti ki magát, ha előzőleg a gyomot elpusztítjuk, mert csak ebben az esetben térülnek meg az ujabban mindkiterjedtebben használt műtrágyákra is a jó vetőmag beszerzésére fordított kiadások. Habár nagyon nehéz, sok esetben talán lehetetlen is a gyomot teljesen elpusztítani, mégis ajánlatos azt legalább annyira irtani, hogy ne legyen képes a miveleti növények terméshozamát kedvezőtlenül befolyásolni. A gyom irtásánál főképpen két szempontot kell figyelemre méltatnunk, megátolni azt, hogy gyommagvak kerülhessenek a szántóföldre, mert minden intelligens gazda jól megtisztított vetőmagot használ. Szelelő rostát a legtöbb gazdaságban használnak. Mindazonáltal óriási mennyiségű gyom kerül a szántóföldre és pedig az istállótrágya révén. Azon gyommagvak, a melyek a takarmány polyva és szalmában vannak, keresztül mennek az állat testén és legnagyobb részt még csiraképes állapotban kerülnek a trágyába. Számos esetben azzal akarják a gyommagvakat ártalmatlanná tenni, hogy a megdaráló gabona közé keverik. Az aprébb magvakat azonban a malomkő csak nagyon tökéletlenül nyomja szét, s így a legnagyobb részüket sértetlen és csiraképes állapotban kerül a trágya közé. Tehát a takarmányokra is ügyelnünk kell, nehogy ezekkel gyomok kerüljenek a szántóföldbe. Különösen ügyeljünk arra is, hogy a széna kaszálása tulkésón ne történjék, mert ez esetben is bizonyos, hogy érett gyommagvak kerülnek a trágyába. Sok gazda méltón csodálkozik, honnan kerül a luczernás feltörése után az a sok taraczk, holott a vetés alkalmával talaja teljesen tiszta volt. Ez valószínűleg arra vezethető vissza, hogy a taraczk magva a túlerett szénából került az istállótrágyába s megfelelő viszonyok között — tehát ha a talaj évekgig nem műveltetett — a taraczk kifejlődik. A kereskedelmi erőtakarmányok, különösen a korpák révén, szintén kerülhetnek gyommagvak gazdaságunk. Ez okból az ilyeneknek a

örömet, ha szakítva szentimentális gondolataival, a regényolvasás és klimpirozás helyett a sokkal prózaibb, de annál hasznosabb házi dolgokat fogja kultiválni, mi a nyakas, régi magyar szokásoktól el nem térő Matyi bácsi temperamentumával határozottan jobban megegyezett, mint Beethoven legremekőbb symphoniái.

Számításában nem is csalódott s mikor Matyi bácsinak délben feltálalta a saját főzte ebédet, az öreg majd kiugrott a bőréből s örömenél most már csak az lett volna nagyobb, ha a derék Kerekes Bertalan is ehetett volna velük egy tálból.

* * *

Pár évvel ezután egy kis társaság ült együtt Kerekes Bertalan csinos kertjében egy dusan megterített asztalnál. Az asztalfőn, mint kiérdemült asztaltársasági elnök most is az öreg Matyi bácsi ült, éppen nagyban magyarázgatva a vármegye ügyét-baját, alig véve észre a fiatal, egészségtől duzzadó, gyönyörű asszonyka serény kínálgatását.

— Egyék már kedves Matyi bácsi ebből az almásból. Tudja ez éppen olyan, mint amit akkor főztem, mikor a betegségemből felépültem, s amelyről azóta mindig azt tartja Matyi bácsi, hogy abba a paradicsombeli almák valamelyikéből kellett belekerülni.

Matyi bácsi szeretetteljesen pillantott Etelkára, majd felkiáltott:

— Sohse hittem volna, hogy egy kis almás leves meg egy kis betegség ilyen jóra fordítson mindeneke.

Kincses Béla.

beszerzésénél szintén legyünk azok gyomtartalmára figyelemmel. A pomposzt által is nem ritkán elgyomosítjuk talajunkat. Bár jó jelnek tekinthető, ha a gazdaságban pomposzt rakás van, a melyre minden hulladék kerül, de bármennyire gondosan történjék is annak átdolgozása s ha trágyalével öntözzük is, ez által még nem érjük el azt, hogy az összes magvak csiraképességüket elveszítik. Éppen azért a komposzt nem a szántóföldre, hanem a rétre való. Amint tehát láttuk, az istállótrágyában és egyebekben jelentékeny mennyiségű gyommagvat juttattunk szántóföldünk talajába és így a már meglevő gyomok állományát szaporítjuk, ha már most meggondoljuk, hogy a különözö gyomok magvai csiraképességüket rendkívül hosszú ideig képesek megtartani s azoknak mindig csak egy kisebb százaléka kél ki, könnyen megmagyarázhatjuk magunknak, miért oly nehéz a gyomokat tökéletesen kiirtani. Miután láttuk, miképen kerülhetnek a gyommagvak szántóföldünk talajába, szükségképpen a gyomok irtásával is kellene foglalkoznunk. Az irtás kivitele függ attól, hogy a gyomok azoknak melyik csoportjába tartoznak. Ismerünk direct növő gyomokat, a melyek magról, vagy dudvány által (gyökérről) szaporodhatnak s vannak parasita gyomok, melyek magról, gyökérről vagy spórák útján szaporodnak és kultúrnövényeinket élőködnök. A szerint, a hogy a szántóföldön előforduló gyomok melyik csoportjába tartoznak, lesz irtásuk más és más. Erről más alkalommal.

Különfélék.

— OLVASÓINKAT felkérjük, hogy előfizetéseiket megújítani, hátralékaikat pedig beküldeni sziveskedjenek.

— Az Erdélyi Múzeum-Egylet alelnöke.

A király báró Wesselényi Miklós-nak, Szilágyvármegye főispánjának az Erdélyi Múzeum-egylet alelnökévé történt megválasztását jóváhagyta.

— Kinevezések. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Derzsi Gábor m. kir. főerdészt a zilahi m. kir. állami erdőhivatalhoz a VIII. fiz. osztály 3. fokozatába erdőmesterré nevezte ki. — Vármegyénk főispánja a szilágy-csehi járásorvosi állomásra dr. Ruszka Ignácot végleges minőségben kinevezte.

— Bankett. Donovák Sándor itteni aljárásbirónak erdődi kir. járásbiróvá történt kinevezése alkalmából a városi vendéglőben a bírósági tisztviselők, ügyvédi kar és jó barátai f. hó 14-én barátságos összejövetelt rendeztek, mely örömeünnepe volt mindazoknak, kik az agilis fiatal birót 13 évi itt működése alatt mint kollegát és mint jó barátot megismerni és becsülni tanulták. A vacsora alatt Mile Mihály kir. ítélő táblai bíró meglehangu felköszöntőt mondott a derék, szorgalmas tisztviselőért, kinek eltávozását őszintén fájlalják mindazok, kikkel csak érintkezése volt. Donovák Sándor járásbiró Mile Mihályért, Barbolovics Alimp gk. püspöki helynök, Major György kir. törvényszéki nyug. bíró, Faragó Sándor ügyvéd — az ügyvédi kar nevében — mindannyian Donovák Sándorért mondtak tósztot. Mile Mihály az ügyvédi kart, Kozmucza Péter nyug. törvényszéki bíró Milét, mint társadalmi embert, Gáspár Béla aljegyző pedig mint kitűnő hivatalfőnököt köszöntötte fel, ki tisztviselőkarának érdekeit melegen szíven viseli. Barbolovics Alimp dr. Petri Mórt, vármegyénknek kiváló tanfelügyelőjét és jeles író — ki az estélyen szintén jelen volt, — szép szavakban üdvözölte. Magára a vacsorára csak az a megjegyezni valónk van, hogy a vendéglős nagyon rosz szolgálatot tesz úgy magának, mint díszes új vendéglőnek, ha az a célja, hogy a bankettől leszoktassa és elriassza a publikumot. Ilyen kiszolgálás és vacsora egyenes merényletszámba megy a jó kosztához szokott közönséggel szemben.

— A Polgári Olvasókör által folyó hó 18-án, a malomerdei mulatóhelyen rendezett tánczvigalom, ugy anyagilag, mint erkölcsileg a várakozásnak megfelelőleg sikerült. Az idő szeszélye késő délutánig ingadozásban tartotta ugyan a mulatni vágyó közönséget, de ez sem hagyta magát kiájtítani, mert a késedelmet azzal pótolta ki, hogy reggel 3 óráig fokozott lelkesedéssel tánczolt, a minek a részben cseperedő, részben már nagyon szépen

kifejlett s egészségtől duzzadó polgárlányaink nagyon jól értik a módját. A négyeseket 40—50 pár tánczolta. Intelligenciánk nagyobb része ezuttal is távol maradt. Érhetetlen és meg nem magyarázható, hogy mi tarthatja vissza intelligenciánkat egy ily szép és nemes czélra rendezett tánczvizigalomban való részvételtől. A felülfizetésekről és bevételről szóló kimutatást, lapunk jövő számában közöljük.

— **Vizsgák után.** A helybeli állami elemi iskola és az ipariskola évváró nyilvános vizsgái mai napon immár befejezést nyerne. A közönség eme nyilvános vizsgákon a megszokottnál is kisebb számban jelent meg, — sőt az ipariskola vizsgája annyira nem igen volt nyilvános, hogy azon egyetlen egy kereskedőn kívül, más senki sem volt jelen. Ennek oka az, hogy a vizsgák kellő módon közhírré tételéről gondoskodva nem volt. A tanügy iránt érdeklődők méltán zúgolódnak a miatt, hogy a vizsgák idejéről a közönség a helybeli hírlap útján értesítve nem lett. Mi az egész dolog ódiáját jó lélekkel hárítjuk a böles igazgató-tanító nyakába. Mert ha évek hosszú során át helyesnek és szükségesnek tartották, hogy a vizsgák sorrendjét lapunkhoz beküldjék, — s ha ezt a helybeli r. k. gimnázium, a r. k. leányiskola és felsőbb leányiskola igazgatói minden rangcsorbulás nélkül az idén is megtehette; — azt hisszük, hogy sem az állami iskola igazgató-tanító, sem az ipariskolai igazgató-tanító mi sem rangosíthatja meg annyira, hogy ezt — a nagy közönség érdekében — mostanra is kötelességében állónak ne tarthatta volna. Hogy a tanítóknak minő okuk lehetett a nyilvánosság kerülésére, csak ők tudhatják. Pedig kár volt elzárkózni a nyilvánosságotól, — mert a növendékek elömlenével ama kevés számú közönség, mely a vizsgák idejéről valahogyan még is tudomást szerezhetett — meg lehetett elégedve.

— **Meghívó.** Zelinger Adolf táncztanító táncztanfolyama bevégeztével tanítványai-val folyó hó 25-én, azaz vasárnap, a városi színház helyiségében tartja meg tánczvizsgáját, melyre az érdekelt közönséget tisztelettel meghívja. A tanulók ifjúság tánczvizsgája d. u. 4 órakor veszi kezdetét, a mely este 8 óráig tart. Felnőtteknek pedig este 8 órakor kezdődik. Belépti díj személyenként 1 korona, gyermekek 30 krt fizetnek. Külön meghívók nem bocsáttatnak ki. A tánczvizsga zártkörű lesz.

— **Kicserélt üvegek.** Vigjátékokban nagy szerep jutott a maga idejében (a seccsion korszak ezeknek is nyakát szegte!) a kicserélt leveleknek, a melyekből számos mulatságos félreértés, komikus helyzet származott. Am a kicserélt üvegek mindig komoly veszedelmet rejtettek magukban. Csaknem ilyen komoly veszedelem származott tegnapelőtt éjjel Fábry József kereskedő házában kicserélt két üvegből, ha a gyorsan hívott orvosi segély közbe nem lép. A nevezett kereskedő neje Albert nevű nyolczadik gimnázista fiának éjjel, álmosan keserű vizet akart adni s helyette a pohárba carbol vizet töltött. A jöreményű, szorgalmas diákok csak a dr. Ajtai Endre orvos segélye mentette meg a végzetes tévedés szomorú következményeitől. A diáknak persze most már semmi baja, hanem a szegény anya úgy kétségbe esett a saját hibáján kívül származott tévedésnek elképzelt következményeitől, hogy mai napig ágyban fekvő beteg s eszméletét sok idő múlva nyerte csak vissza. Szerencsére most már az anya is veszélyen kívül gondolkozhatik arról, hogy álmosan nem szabad gyógyszeres üveggel járni!

— **Tűzrendészeti intézkedés.** A rendőrkapitány hivatal a tavalyi gyakori tüzesetekből okulva, szokásos intézkedéseit most az eddiginél gyorsabb tempóban igyekszik megtenni a közönség jóvoltáért. Vajha a közönség is, okulva a maga baján, iparkodnék az alábbi hirdetményben kiadott utasításokat szem előtt tartani és mindenkben követni. Egyik lényeges pontja annak — egyenesen a vármegyei alispán utasítására — a terményeknek betakarítására vonatkozik. Sok függ attól, hogy a közönség azoknak észszerű elhelyezésénél szigorúan betartassa a rendőri intézkedést és betartassa azokat szomszédjaival is. A kiadott hirdetmény különben egész terjedelmében így hangzik: „A meleg és száraz időszak és a termények betakarításának ideje közeledvén, felhívom a városi közönséget, hogy az alábbi intézkedéseket a bekövetkező tűzveszélyek megelőzése czéljából betartani szigorú kötelességüknek ismerjék, u. m.: 1) Minden házigazda és minden lakó köteles udva-

rán 4 hltres edényben vizet állandóan tartani; ezenkívül legalább egy, a fedélzetig nyúló létra minden házánál, könnyen hozzáférhető helyen, kéznél legyen. 2) A padlásokon gyúlékony anyagokat (szénát, szalmát, stb) elhelyezni nem szabad. Széna, szalma és egyéb takarmányok kazlakban csupán 20 méter távolságon kívül helyezhetők el lakházak és melléképületek, vagy a szomszéd házaktól. Kétes esetekben a rendőrkapitány engedélye mindig kikérendő. 3) A kémények tűzbiztonsági szempontból legalább két hetenként egyszer seprendők. Ott, a hol folyton tüzelnek, gyakrabban is. 4) Padlásokra égő gyertyával, vagy nyitott lámpával feljárni, kazlak közelében pipázni tilos. 5) Minden házigazda és lakó figyelemmel kísérje tűzrendészeti szempontból nemcsak a saját, hanem szomszédjai háztáját is és a felmerült rendtelenségeket, visszaéléseket bizalmasan hozza a rendőrség tudomására, hogy a tűzveszély így elhárítható legyen. 6) Bekövetkezett tűzvész esetén mindenki teljesítse a védelemnél emberbaráti kötelességét. Igavonó állatait, szekereit, hordóit, oltóeszközeit a rendőri felhívásra vonakodás nélkül bocsássa rendelkezésre; az oltásnál pedig készségesen segédkezzék. Az ezen intézkedések ellen vétők kihágást követnek el és a btk. 141. §-a értelmében 3 napig terjedő elzárással és 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel sújtatnak. Rendőrkapitányi hivatal. Sz.-Somlyón, 1899 június 15-én. Hegedüs Sándor rendőrkapitány.”

— **Blaha Lujza.** A folyó hó 25—28. közti időre Nagy-Károlyba tervezett vendégszereplést Csóka Sándor szinigazgató kénytelen volt augusztusra elhalasztani, a mikor társulatával az őszi szezonra bevonnul Nagy-Károlyba. Oka ennek az, hogy Csóka a művésznőt Ungváron, Beregszászon, Munkácsán, M.-Szigeten, Szatmáron és Nagy-Károlyban akarta felléptetni, a honnét Blaha Lujza egyenesen fürdőbe utazott volna. Minthogy azonban Csóka M.-Szigeten, a legjobb nyári állomáson nem nyert játsszási engedélyt, nem kockáztathatta a költséges utazást egész társulatával. Hogy Nagy-Károlyban ugyancsak sikerült volna a Blaha előadások, mutatja az, hogy már több mint 200 előjegyzés történt az előadásokra.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi június 18-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értécsítő”-ben az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyről következő hivatalos adatokat közli: Veszteség: M.-Egrecy 1 u. — Takonykór: Er-Kávás 1 u. — Rühkór: Debrén 1 u., Kirva 2 u., Kraszna-Mihályfalva 1 u., Nagy-Szeg 1 u., Zilah 1 udv., Zovány 1 u., Zsibó 1 u., összesen 7 község 7 udvar. — Sertésvész: Bábeza 5 udv., Egrespatak 1 u., Er-Körös 1 udv., Hadad 5 udv., M.-Egrecy 1 u., Pele 1 u., Sülelmed 1 u., Szamos-Nagy-Goroszló 1 u., Szamos-Nagy-falu 1 u., Tasnád 1 u., T.-Szántó 1 u., T.-Szarvad 1 u., Zilah 3 u., Vérmező 1 u., összesen 14 község.

— **Szeszfőző tanfolyam.** A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete folyó évi július 23-tól augusztus 5-ig bezárólag a „Köztelken” szeszfőző tanfolyamot rendez, mezőgazdasági szeszgyárosok és szeszfőződe kezelők részére. A tanfolyam a szeszgyártás és szeszadózás technikáját és általában a szeszfőzéssel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni. Az egyesület a szeszfőző tanfolyam rendezésére egyrészt az a körülmény indította, hogy ily tanfolyam már több mint egy évtized óta nem tartott s azóta a szeszgyártás terén oly újítások merültek fel, amelyeknek az érdekelt körökkel való közlése és tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas, másrészt a kidolgozás alatt levő új szeszadó törvényjavaslat egy új aera kezdetét jelenti a mezőgazdasági szeszgyártás terén s ez a körülmény is indokoltá teszi egy ily tanfolyam megtartását, melynek előadójul az egyesület dr. Kosutány Tamás, Cserháti Sándor magyar-óvári gazdasági akadémiai, Lázár Pál és dr. Szilágyi Gyula műegyetemi tanárokat, dr. Lechner Tézer pénzügyi tanácsost, Zalka Zsigmond gazd. tanintézeti tanárt, Hajdu István urad. intézőt és Bódi Bódog szeszgyárigazgatót nyerte meg. A szeszfőző tanfolyam az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt kitéjeszkedik; délelőtti tartatnak az elméleti előadások, a délutáni órákban pedig gyakorlati előadások tartatnak a műegyetemi laboratóriumban és a fővároshoz közel eső szeszgyárakban. A tanfolyam hallgatói közé fölvetetnek; szeszfőződetulajdonosok, szeszfőződekezelők s oly birtokosok, akik szeszadózást fölállítani óhajtanak s végül mindazok, akik a szeszfőzéshez szükséges szakismereteket megszerzni óhajtják. Jelentkezési határidő: július hó 15-ike. Jelentkezések a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete” titkári hivatalához (Budapest „Közte-

lek”) küldendők be. A résztvételi díj: személyenként 20 frt s egyidejűleg küldendő be a „Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete” pénztárába (Budapest „Köztelek”). A tanfolyam hallgatói kívánatra a tanfolyam befejeztével az egyesület részéről aláírt látogatási bizonyítványt nyerne. Ezen kívánságukat azonban már előzőleg kell bejelenteniük.

— **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, **HENNEBERG G. selyemgyár**ai (cs. és k. udvari szállító) **ZÜRICHBEN.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Tőzsdei tudósítás.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései **1899. június 21-ről.**

Buza	kíló	100 kilogr. ára		kíló	100 kilogr. ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
bánsági	75	9.45	9.50	80	9.95	10.05
„	76	9.50	9.60	—	—	—
„	77	9.60	9.70	—	—	—
„	78	9.70	9.75	—	—	—
„	79	9.75	9.85	—	—	—
tiszavideki	75	9.60	9.65	80	10.10	10.20
„	76	9.75	9.85	—	—	—
„	77	9.90	9.95	—	—	—
„	78	9.95	10.00	—	—	—
„	79	10.00	10.10	—	—	—
pestvidéki	75	9.50	9.55	80	10.00	10.10
„	76	9.60	9.70	—	—	—
„	77	9.75	9.85	—	—	—
„	78	9.85	9.90	—	—	—
„	79	9.90	10.00	—	—	—
fehértmegyei	75	9.65	9.70	80	10.10	10.15
„	76	9.75	9.85	—	—	—
„	77	9.90	10.00	—	—	—
„	78	10.00	10.05	—	—	—
„	79	10.05	10.10	—	—	—
bácskai	74	9.60	9.65	—	—	—
„	75	9.65	9.70	—	—	—
„	76	9.70	9.75	—	—	—
„	77	9.75	9.80	—	—	—

K ö t é s e k. Buza: júniusra 9'85—9'95. Októberre: 9'41—9'42. — 9'73—9'75. Tengeri. Júniusra: 4'59—4'60, júliusra 4'62—4'63. Káposzta-repcze. Augusztusra: 12'90—13'—.

Luczerna: 36—40—.

Lóhere aprószemű: 26—28— közép-szemű 31—35—, nagyszemű 35—39—

Irodalom.

— A mykenei oroszlanoskapu egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott köveit az őskor homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu fölé, az oromfalba, durván, nagyoltan faragott oroszlanpárt helyezett az ősidők művésze. A két oroszlan egy oszlopra kapaszkodik. Törökvesűk, feszülő izmaik mintegy a művészet törökvesűt is mutatja, jelképezi, mely a durva formába az erőt iparkodik nagy nehezen kifejezni. A csonka állati testek a görög szobrászat legrégibb kísérletei közül valók, mikor az anyag ellenállása még dacolt a művész alkotó erejével s tökéletlen eszközeivel. Ez a kapu mégis nagyszerű diadalív, melyen át a görögség művészi tevékenysége világhódító körútra indult. A híres kapu legujabb képe a Nagy Képes Virágtörténet 30-ik füzetében jelent meg. — A munka 12 kötetben jelenik meg, s Marczali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Dr. Gyomlay Gyula írta. Egy kötet ára diszkrétben 8 frt. Füzetenként is megjelen. Minden szombatn 1 füzet, á 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

— A „Zenélő Magyarországa” zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XII-ik füzeté tartalmazza a következő zenemű újdonságokat: I. „Beteg vagyok nagyon fáj a szívem” népdalt. II. Eilenberg Richard „Réve du Bal” valse intermezzot. III. Silcher J. „Die Loreley”. Hegedűre zongora kísérettel. IV. Schäffer H. „Kicsiny tanyám” Das Haidenkind dalrománcot. Ily rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország” minden egyes füzeté, miért is minden zongorázó és hegedűsnek, ki a legjobb magyardal, műdal, couplé — salon — tánczenét s hegedű újdonságokat birni óhajtja, különösen figyelmébe

ajánlhatók e zenemű folyóirat havonként kétszer megjelenő 10—10 oldalt tartalmazó füzetéi. Egy negyedéven 6 füzet 60 oldal tartalommal 1 frt előfizetésért kapható, s előfizetések s egyéb hangjegyekre szóló megrendelések a „Zenélő Magyarországa” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalába Budapest, VI., Csengery-u. 62—a. intézendők, honnan árjegyzékek és az egyes évnegyedek tartalmát mutatójegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

— „A Kert”, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 12-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. — Gyümölcsészet. — Diszkrétészet. — Tárca. — Méhészet — Élősdiek. — Közelről és távolról. — Faiskola. — Gép- és eszközleltár. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Vásárcsarnok. — Színes műmelléklet: Tizenhárom szalmócsa-fajta. — Fametszetek. A „Kert” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 23. sz. a. van.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

136—1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíró-ság 1899. Sp. II. 309/3. számú végzése következtében Dr. Nádudvary Jenő sz.-somlyói ügyvéd által képviselt, Boros József javára, Máté Márton és társai sz.-nagyfalusi lakosok ellen, 26 frt és 113 frt 08 kr. s jár. erejéig 1899. évi május hó 31-én fogatatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1220 frtra becsült 25 drb. ló és 25 drb. 2 kerékű taligából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a sz.-somlyói kir. járásbíró-ság 1899. V. 477/2. számú végzése folytán 26 frt és 113 frt 08 kr. tőke követelések, ezeknek 1899. május 28. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 37 frtban bíróság már megállapított költségek erejéig az árverés Sz.-Nagyfaluban, a községházánál leendő eszközölése végett **1899. évi június hó 28-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Egyben felhívtnak végrehajtást szenvedők, hogy az érintett ingóságokat a kitűzött határnapra és órára a községházához állítsák elő.

Kelt Sz.-Somlyón, 1899. évi június hó 18-ik napján.

ROSKA VERTÁN,
kir. bir. végrehajtó.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Lovak és szarvasmarhák

biztosítása.

A magyar kölcsönös állatbiztosító

társaság mint szövetkezet
Budapest, VII., Erzsébet-körut 27.
biztosításokat elfogad lovak és szarvasmarhák elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítés igénye fennáll, ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha kényszer-vágás rendeltetik el.

Az intézet élén állanak a következő földbirtokosok: báró Stojanovics György, elnök, báró Ambrózy Gyula, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, dr. Bély László országgy. képviselő, Chernel György, cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, gróf Korniss Károly, főrendiházi tag, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, gróf Ráday Gedeon, dr. Simay Aladár, a Magyar agrár- és járadékbank r.-t. gazd. tanácsosa, dr. Tettenlén Árpád ügyvéd, Tahi István, cs. és kir. kamarás, Pestm. gazd. egyll. alelnöke, Zaleski Jenő, dr. Pajor Ignác vezérigazgató.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Egy jó karban levő **zongora** eladó, megtekinthető Dr. Ajtai Endre urnál, értekezhetni Lukátsffy Ödön ügyvéd urnál.

P. Lázár Emma.

A Kőbányai Király-Söröző részvénytársaság CÓLIAT- MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő-ital.

Dr. Korányi és dr. Kétly egyetemi tanár urak
gyógyászokra is ajánlják és

idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Kapható minden jobb
fűszerkereskedésben és
vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Az E. K. E. fürdője.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület

hivatásának megfelelőleg, Erdélyben, a
legszebb helyen fürdőt létesített.

Radna-Borberek (Besztercze-Naszódmegye)

ez a fürdő, mely fenyvesek között, gyönyörű erdős környezetben, 700 m. magasan fekszik. A völgy, a hol a fürdő van, öserdők örökzöldjétől csodás szépségű. Az itt felbuzgó Széchenyi-víz orvosi tapasztalat szerint a západtság, vérszegénység, gyengeség és vérszegénységen alapuló idegbetegségek eseteiben, női betegségekben, ugyisintén hosszan tartó betegségek után mutatkozott rendkívül jó hatásúnak. Gyógyító tényezők még: a meleg és hideg fürdő s a kitünő levegő.

Vérszegénységnél páratlan hatása.

Kolozsvártól Beszterczéig vasuton, Beszterczétől kocsin lehet ide jutni (Felkérésre kocsirol Beszterczén Jungsz József E. K. E. ügyvivő gondoskodik.) Szobák ára mérsékelt. Az E. K. E. vendéglőjében kaphatók kényelmes berendezésű szobák. A magas fekvés, a pompás hegyi utak, a fenyvesek kigőzölgéseitől fűszeres, friss tiszta levegő, a kitünő víz, az érdekes kiránduló helyek: elsőrangú klimatikus gyógyítóhelyülé tette a fürdőt.

Fürdőidőszak jun. 15-től szept. 15 ig.

A fürdőre nézve felvilágosításokkal szolgál az Erdélyi Kárpát-Egyesület ügyvivőisége (Hunyady Imre dr. főszolgabíró) O-Radnán

Kolozsvárt, 1899. május 21.

2-3

Az elnökség.

Országos vásár

Margittán. (Biharmegye.)

1899. évi július hó 12—13-án
baromvásár.

Július hó 14-én kirakóvásár.

Eladó birtok.

Özv. Zonda Ignácznak a Berekben lévő 45 hold területű belsősége a külső taggal együtt, mely gyümölcsös, kaszáló és szántóból áll, szabad kézből örök áron 3—3

ELADÓ.

Értekezhetni Pusztá-Szent-Miklóson (u. p. Apahida) Zonda Lászlóval és Szilágy-Somlyón Lengyel Ferenczcel.

6 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti- és elismerő okirat.

Régi jóhírű diatetikus cosmeticus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inainak erősítésére

Kwizda Fluidja

kigyó-jegy (turista fluid.)

Eredményesen használva turisták, kerekpárosok és lovaglók által nagyobb túrák utáni erősítésre és erőgyújtásra

Árak 1/4 üveg 1 frt, 1/2 üveg 60 krajczár.

Csakis a fenti vedjegyes a valódi.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár: Kreispotheke Korneuburg (Bécs mellett.)

A név, ragjegy és csomagolás törvényesen védett.

1015—1899. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A tasnádi takarékpénztár-egyesület végrehajtónak Pap Imre és Moldován Demeter szakácsi lakos végrehajtást szenvedők elleni ügyében a végrehajtási árverés 670 frt tőke, ennek 1898. évi augusztus 24-ik napjától járó 6% kamatai, 1% váltódíj, 51 frt 50 kr. eddigi, 12 frt árverés-kéresi, továbbá a csatlakoztatott végrehajtók Hermann Fáninak 133 frt 35 kr. tőke, ennek 1897. évi március 10-től járó 6% kamata és 23 frt 85 kr. költségek, Goldberger Farkasnak 50 frt tőke, ennek 1897. évi december hó 23-tól járó 5% kamata és 15 frt 15 kr. költségek, Szakács Károlynak 58 frt tőke, ennek 1897. évi augusztus hó 1-től járó 8% kamata és 47 frt 13 kr. költségek, a Magyar Országos Központi takarékpénztárnak 90 frt tőkerészlet, ennek mégpedig 30 frt után 1897. évi november 1-től, 30 frt után 1898. évi május 1-től és 30 frt után 1898. évi november 1-től járó 6% kamatai, 1% vagyis 90 kr. bírság, 39 kr. nyugtábiég és 9 frt 15 kr. költségek, Weisz Józsefnek 83 frt tőke, ennek 1897. évi június 4-től járó 8% kamata és 20 frt 95 kr. költség, ifj. Keresztesi Sámuelnek 11 frt tőke, ennek 1897. június 27-től járó 6% kamatai és 11 frt 70 kr. költségek s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetik, a ennek határidejéül 1899. évi július hó 10-ik napjának d. e. 9 órája a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Szakácsi községhez tartozó kitézetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapítottak meg.

1) Elárvereltetnek szükségesséte a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedő Pap Imre nevére a szakácsi 100. sztkjvbe A. I. alatt bejegyzett 267., 1223., 524/b/2., 670/b/2., 779/b/2 és 900/b/1. hrszámu ingatlanok 1088 frt, Pap Imre nevére a szakácsi 483. sztkjvbe bejegyzett 524/a. hrszámu ingatlanok 101 frt, a 779/a. hrsz. ingatlan 97 frt, a 900/a. hrsz. ingatlan 103 frt, a 670/a. hrsz. ingatlan 89 frt kikiáltási áron, ezen 483. tkvi ingatlanokat a C. 6. alatt Haduba Terézia özv. Farkas Elekné javára bekebelezett haszonélvezeti jog továbbra is terhelni fogja, a szakácsi 494. sztkjvben fele részben Pap Imre, fele részben Zsidó Miklós és neje Szabó Zuzsanna nevére felvett, s C. 18. alatt a Pap Imre felerésze Hadubán Terézia özv. Farkas Elekné javára bekebelezett haszonélvezeti joggal terhelte, a mely jog továbbra is érvényben marad, 1559. hrsz. ingatlan a végr. törv. 156. §-a alapján egészben 115 frt, és az 1191. hrszámu ingatlan 74 frt, 437. hrsz. ingatlan 28 frt, 1197. hrsz. ingatlan 102 frt, 1368. hrsz. ingatlan 24 frt, 1369. hrsz. ingatlan 31 frt, a szakácsi 94. sztkjvben foglalt 981. hrsz. ingatlanból Moldován Demetert B. 183. sorsz. alatt megillető 40/3960-ad rész 50 frt, a szakácsi 90. sztkjvben foglalt 974. hrsz. ingatlanból a Pap Imre B. 332.

sorsz. a. megillető 1020/106,473-ad rész 10 forint kikiáltási áron.

2) Árverelni szándékozók tartoznak az kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a bírósági kiküldött kezéhez előre letenni, avagy annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

3) Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedése után járó 15, 30, 45

napi időközökben, három részletben, az árverés napjától járó 6% kamattal együtt a tasnádi kir. adóhivatal mint letétpénztárnál befizetni, a bánatpénz az utolsó részletbe számíttatik be.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Tasnádon, 1899. évi április hó 5-én.

ELŐD,
kir. járásbíró.

Birtok eladás, vagy bérbeadás.

Szilágy megyében, a krasznai járásban, Récese község határában fekvő 200 katasztrális hold nagyságú tagos birtokom

ÖRÖK ÁRON ELADÓ.

Esetleg 1899. év október hó 1-ső napjától

HASZONBÉRBE KIADÓ.

A birtokban van:

Szántó föld 130 kat. hold. (Ebből 14 kat. hold belsőség).
Kaszáló 17 katasztrális hold. Legelő 30 katasztrális hold.
Erdő 23 katasztrális hold.

A birtok vasuti állomása 1 1/2 óra Szilágy-Somlyó.

A községig esinált ut vezet.

A községben van 3 szobás lakház és gazdasági épületek.

Ajánlatok és tudakozódások Nagy-Károlyba (Szatmármegye) alólírott tulajdonos-hoz intézendők.

Jeney Géza,

vármegyei főpénztárnok.

Kiadó birtok.

A néhai Veress Lajos örökösei tulajdonát képező ippi és márkaszéki birtok, együttesen — 471 kat. hold — több belsőséggel, épületekkel és egy jó karban levő lisztelő vízi malommal

TÖBB ÉVRE

HASZONBÉRBE KIADÓ.

Értekezni lehet:

Dr. Veress Sándor

főszolgabíróval, Zilahon

és

Bölöni Sándor

ügyvéddel, Szilágy-Somlyón.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyártók Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerőig, szálmakazalozók, konkolozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morcsók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részeslet díjgyékek kitételre ingyen és bérmentéssel kiadhatók.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Nyomatott Bölöni Sándor gyorsajóján Szilágy-Somlyón. 1899.